BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA SCRISĂ DE CELEBRUL FOTBALIST ENGLEZ

22

După ce joacă în echipa din orășelul Barking, apoi în diverse selecționate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului.

Moore povestește apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei și despre alte întîlniri internaționale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediția 1963 și de apariția lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei, precum și despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii, desfășurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înființarea Federației engleze de fotbal. Curînd el pleacă la Rio de Janeiro pentru a participa la „Mica cupă mondială", alături de echipele Braziliei, Argentinei și Portugaliei. Aci Moore are sarcina să-l marcheze pe Pelé, acesta lăsîndu-i o frumoasă impresie. Brazilia a învins cu 5—1.

Revenind la activitatea internă, Moore a povestit cum a ajuns West Ham în finala Cupei. Am aflat apoi despre o întîmplare mai puțin fericită din viața lui Moore: primele simptome ale unei boli ce va necesita o intervenție chirurgicală.

După ce relatează despre o serie de meciuri ale naționalei engleze și ale lui West Ham (printre care și turneul de la New York), Moore prezintă o serie de observații asupra fotbalului, atît ca activitate internă cît și internațională.

De cînd există fotbal, există și acest mare adevăr că ochiul spectatorului este furat de înaintare. Înaintașii se bucură de titlurile mari din ziare, pentru ei se plătesc cele mai mari sume de transfer. Dar cum nimic nu este etern, s-au produs schimbări și aici. Fiecare jucător vă va spune că jocul de fotbal devine din ce în ce mai științific și că necesitățile de azi se cheamă: unsprezece jucători care știu să gîndească, la același nivel de cunoștințe fotbalistice.

Pentru mine este interesant și plin de învățăminte un joc de antrenament, o miuță, cum se spune, din două mini-echipe de cinci, una alcătuită din cinci apărători, alta din cinci atacanți. Echipa de apărători va cîștiga întotdeauna, deoarece știu să se organizeze în propria lor jumătate de teren, ceea ce le dă o puternică bază de plecare pentru atac.

Pe de altă parte, înaintașii nu știu să se aprovizioneze singuri cu mingi și încercînd să speculeze pe cît posibil orice șanse de gol, ei vor fi în permanență surprinși și depășiți de contraatac. West Ham este o echipă care joacă pe contraatac. Eu, ca măturător, trebuie doar să opresc posibilitățile de înaintare ale adversarului, ceea ce este cam jumătate din treabă; în rest nu trebuie decît să retrimit la ai mei mingile culese de la adversar și în asta constă toată greutatea.

Ideea jocului la contraatac ascunde premeditarea de a aduce echipa adversă atît de mult în atac, încît să lase spații mari în spatele propriei apărări. În aparență, una din părți este mereu în atac, exercitînd presiunea cea mare, pe cînd cealaltă parte se cheamă că a fost „norocoasă" dacă a reușit să marcheze un gol. Astfel juca Arsenal pe timpul W.M.-ului, cu mult timp înainte deci de inventarea lui 4—2—4 sau a altor tactici. Ei își făcuseră la un moment dat o adevărată faimă din arta de a ieși fulgerător din apărare.

Eu acord o mai mare importanță tehnicii individuale, dar nu omit niciodată gîndirea tactică. Mă gîndesc acum la tactica echipei noastre în jocul împotriva lui Leeds United. În centrul atacant, Peacock, și centrul half, Jackie Charlton, ei aveau doi jucători înalți, periculoși, prezentînd o dublă amenințare în preajma porții, căci amîndoi sînt capabili să țîșnească din apărare direct în atac și să marcheze. Cu numai cîțiva ani în urmă, orice apărare ar fi făcut față unei asemenea amenințări, punînd doi apărători să-i marcheze cu strășnicie, probabil fără efect.

— Sînt mult prea buni la mingile înalte pentru ca noi să avem vre-o șansă să-i depășim în joc la cap, nu spuse Ron Greenwood. Ceea ce trebuie însă să facem este să le tăiem aprovizionarea, astfel ca să nu mai poată juca aceste mingi înalte.

Schema noastră tactică era cam următoarea: în loc de a trimite oameni în plus pe centru, lucru ce ar fi semănat cu o ceată de pitici încercînd să învingă (prin număr) niște uriași, noi am elaborat o acoperire pe aripi în sensul că oricînd un jucător de la Leeds ar fi fost în situația de a primi o minge în diagonală, noi să avem pe cineva în apropiere care să împiedice preluarea mingii.

Disciplina

Fotbaliștilor nu le mai place să fie tratați ca elevi de școală, nici de cluburile lor nici de alții. Am auzit povestindu-se de către unii foști jucători că în cadrul unui turneu pe continent, doi jucători din prima divize au fost trimiși acasă, deoarece întîrziaseră cu 35 minute la hotel, față de ora fixată de antrenor. Un alt jucător în schimb, a fost considerat disciplinat, cu toate că părăsise sala de spectacol unde era cu echipa, cu o jumătate de oră înainte de terminarea piesei, dar se dusese la hotel ca să bea un ceai. Am amintit în mod intenționat două aberații disciplinare. Au existat întotdeauna oameni care cădeau în diferite extreme. Un lucru e limpede: inteligența unui jucător trebuie să fie direct proporțională cu disciplina lui.

Doar că un antrenor știe că timpurile s-au schimbat și că un om care cîștigă relativ bine, căsătorit, familist, cu casă și mașină, trebuie să aibă atîta minte pentru a-și da seama că viitorul lui e în propriile sale mîini. Iată ce mi-a spus în legătură cu asta unul din marii noștri internaționali:

— Fiind în atenția publicului, vei găsi întotdeauna pe cineva care să vrea să te invite, să te cheme la reuniuni ș.a.m.d. Și mie îmi place să petrec și să mai beau cîte un pahar, că nu fac excepție printre oameni. Sînt convins că atîta timp cît sînt încă tînăr, aș face față acestui ritm drăcit și aș continua să joc bine poate încă cinci ani de acum încolo. Dar mă gîndesc la ce efecte ar avea această viață atunci cînd o să ajung la vreo 30 de ani! Eu zic că fiecare an pe care-l petreci în fotbal atunci cînd ai depășit vîrsta de 32, este ca un fel de primă pe care ți-o acorzi singur, avînd grijă de tine în tinerețe. Avînd grijă de mine acum, înseamnă să mai adaug cîțiva ani la sfîrșitul carierei mele de fotbalist. N-aș fi oare irresponsabil dacă m-aș apuca de ceea ce unii numesc... o viață intensă?"

La care se mai adaugă și reputația! În fotbal fiecare cunoaște pe fiecare. Un conducător de echipă care e pe punctul de a cheltui o mică avere pentru un jucător, nu

Al treilea gol al echipei Angliei, în finala cu R.F.G., acordat de arbitru, după consultarea arbitrului de linie

este interesat **numai** *de ceea ce va face acesta pe teren. El investește mii și mii. Dacă nu va cunoaște prea bine viața particulară a jucătorului în chestiune, se va adresa precis unui alt antrenor prieten pentru a afla amănunte.*

— Mare jucător, îi va spune prietenul. Dar dacă nu-l știi bine în friu e capabil de tot felul de năzdrăvănii.

Antrenorul se va gîndi foarte bine și cu simț de răspundere înainte de a-și risca reputația, sfătuind conducerea clubului să **cheltuiască șaptezeci sau optzeci de mii de lire pentru un jucător care ulterior să se dovedească a fi un „element rău".**

Jucătorul trebuie, de asemenea, să fie foarte atent în legătură cu tot ceea ce se cheamă „zvonuri" sau „mahalagisme". Se mai întîmplă ca un jucător să fie văzut într-un local bînd o bere și ulterior se spune că a făcut o beție în toată regula. Este nu numai greșit dar și periculos.

Trebuie recunoscut, totuși, că așa-zisele „elemente rele" scad ca număr în fiecare an. Un club modern de fotbal își recrutează jucătorii direct de pe băncile școlii. Chiar de la începutul vieții lor de adolescent, ei trăiesc într-o atmosferă de totală abnegație și sînt convinși, grație educației pe care o primesc, că numai antrenamentele cele mai serioase și o viață cît mai sobră îi poate aduce în vîrful piramidei. Dacă vreunul dintre aceștia nu face față antrenamentului sau lasă de dorit la capitolul disciplină, sînt zece care abia așteaptă să-i ocupe locul.

S-ar părea poate că cele spuse de mine sună oarecum aspru. Dar adevărul sună întotdeauna puțin aspru. În momentul însă în care ai reușit să te încadrezi în disciplina echipei, îți dai seama că munca zilnică se face într-o atmosferă destinsă, uneori chiar de veselie. Formalismul este inexistent. Tensiunea marilor jocuri dispare și chiar dacă există o oarecare emoție, ea este bine ascunsă sub o perdea de glume și vorbe de duh.

Evenimente care par aproape tragice la un moment dat, devin după puțin timp fapte anecdotice. Țin minte primul meu turneu cu echipa de seniori a lui West Ham. Mă aflam în sudul Franței, în concediu, unde am primit o telegramă în care mi se spunea să iau avionul de la Nisa pentru a veni acasă, căci urma să plec cu echipa în Austria. Mi se mai indica să mă prezint la Nisa la agenția BEA (liniile aeriene britanice — n.n.) pentru a-mi ridica de acolo biletul de avion.

În graba în care mă aflam, uitasem să iau cu mine bani francezi și iată-mă umblînd prin Nisa, pe jos, cărînd două geamantane grele pe o temperatură de 32° și încercînd să întreb pe trecători încotro s-o apuc spre „Promenade des Anglais".

Schimbam geamantanele de pe un umăr pe altul, lac de sudoare și nereușind să mă descurc și să găsesc birourile societății aeriene britanice. Pe de altă parte, eram disperat că-mi va scăpa marea șansă a vieții. În ultima clipă am ajuns, totuși.

De la aeroportul din Londra am plecat cu un taxi direct la Upton Park, unde am ajuns cu o întîrziere de douăzeci de minute față de ora indicată în telegramă. Întreaga delegație, echipa, antrenorul, directorii clubului, toți stăteau în fața intrării și așteptau... pe cel mai tînăr membru al delegației. După cum se uitau la mine aveam impresia că voi fi împușcat pe loc.

Odată sosiți la Viena, ne-am dat seama că în loc de a fi cazați la un hotel din oraș, așa cum știam dinainte, am fost cazați într-un fel de cămin de convalescenți, la vreo 25 km distanță de oraș. Se părea că noi eram singurii valizi din casa aceea. Toți ceilalți umblau în scaune rulante sau sprijinîndu-se în cîrje.

Unul din colegii mei de echipă spuse că atmosfera e de-a dreptul deprimantă și că propune o mică ședință a jucătorilor pentru a solicita apoi antrenorului să ne mutăm în altă parte. Am participat și eu la această ședință, n-aveam cum să mă sustrag, cu toate că nu-mi făcea nici o plăcere și nu-i vedeam nici utilitatea. Apoi, în ceea ce mă privea pe mine, eram la prima deplasare cu echipa de seniori și nu prea era cazul să particip la o reuniune care semăna cu o grevă. În ședință, jucătorii au hotărît că în cazul în care nu vor fi mutați într-un loc cu o ambianță mai plăcută, își vor face geamantanele și vor pleca acasă.

Nu vreau să-mi persiflez colegii, dar trebuie să recunosc că după această ședință tipică pentru niște jucători profesionești, rezultatul (bănuit de mine) nu s-a lăsat așteptat mult timp...

Am rămas unde am fost...!

Campioni mondiali

Și acum iată-ne campioni ai lumii! Nici nu-mi vine să cred.

Nu-mi venea să cred nici în momentul cînd am primit Cupa „Jules Rimet" din mîinile reginei, pe stadionul Wembley, în ziua de 30 iulie 1966, o dată care va rămîne întipărită în inima fiecărui englez care are cea mai mică tangență cu fotbalul. În trei ani am urcat de trei ori treptele lojei regale pentru a primi, în 1964 Cupa Angliei, în 1965 „Cupa cupelor" și acum, în 1966, Cupa Mondială.

Repet, sună parcă prea frumos ca să fie adevărat și totuși este.

Prima mea reacție la auzul fluierului final — atît de mult întîrziat din cauza golului egalizator înscris de echipa R.F. a Germaniei în ultimele secunde ale celei de-a doua reprize — a fost aceea de a îmbrățișa pe oricine îmi ieșea în cale. Noi, cei fericiți, puteam demonstra lumii că Anglia se află din nou în vîrful piramidei fotbalistice, după ce am trecut prin mulți ani de negativism și „reeducare".

Toți cei care au urmărit meciul final la televiziune au putut vedea ce s-a întîmplat atunci cînd am adus trofeul jos, pe teren. Singurul om care nu s-a lăsat fotografiat împreună cu echipa a fost omul care a făcut ca totul să fie posibil, omul care a mers neabătut pe drumul ales de el în toți acei ani de reconstrucție, omul care a fost atît de criticat, ridiculizat și neînțeles: Alf Ramsey.

Dacă vreodată un om a avut dreptul să se scoale și să strige în gura mare **„V-am spus că așa va fi"**, *atunci acela este categoric Alf Ramsey, în momentul în care Anglia și-a adjudecat trofeul suprem. El a spus fiecăruia care vroia să-l asculte, cu trei ani în urmă cînd devenise antrenorul echipei naționale, că Anglia va putea cîștiga campionatul mondial din 1966. Liniștit, calm, nejustificîndu-și niciodată acțiunile, nescuzîndu-se vreodată pentru rezultate ce păreau adevărate dezastre, nelăsîndu-se impresionat vreodată de critici, el a muncit timp de trei ani din greu, conștiincios, pentru a schimba întreaga imagine pe care lumea o căpătase despre fotbalul englez.*

Acum, cînd am cîștigat, el, tocmai el, a căutat să evite în mod discret ditirambele și publicitatea. Nobby Stiles și cu mine l-am obligat, forțîndu-l literalmente, să vină și să primească „Cupa", pentru ca fotografii să poată imortaliza acest moment de glorie. Cîteva minute după joc, el spunea reprezentanților presei care de data asta îl sufocau, că unicul răspuns la întrebările lor, pe care-l crede important, nu-l va putea da decît în anul 1970, cu ocazia desfășurării ediției viitoare a campionatului mondial de fotbal din Mexico.

Acesta este Alf Ramsey.

Am crezut eu oare că vom cîștiga?

Eram convins că aveam o șansă mare. Ca și toți ceilalți jucători ai lui Alf Ramsey, am fost întotdeauna impresionat de cunoștințele lui, de felul lui de expunere, de autoritatea lui.

El ne-a făcut să avem încredere în noi înșine. Bineînțeles, că am avut și puțin noroc, dar nu există echipă care la capătul unui drum glorios să nu fi avut parte și de noroc.

Am început jocurile din serii cu un meci împotriva echipei URUGUAYULUI, pe Wembley. Era meciul de deschidere al campionatului mondial. Echipa noastră a început competiția în formația: **Banks: Cohen, Wilson; Stiles, Jackie Charlton, Moore; Connelly, Greaves, Bobby Charlton, Hunt, Ball.**

Trebuie să fim drepți și să recunoaștem că uruguayenii au fost jucători de înaltă clasă. Campioni mondiali sau nu, jucătorii englezi pot învăța oricînd din tehnica individuală a sud-americanilor. Uruguayul nu avea pretenția să învingă Anglia pe Wembley și grație apărării sale foarte bune, acest meci de deschidere s-a încheiat cu un scor alb.

Din punctul nostru de vedere, acest meci nu era deloc satisfăcător. Dar Alf Ramsey ne-a spus că de data aceasta trebuie să impresionăm publicul prin victoria finală și nu prin spectaculozitate fără scop. Meciul acesta de deschidere ne-a dat emoții lesne de înțeles și înaintașii noștri nu au fost capabili să fructifice anumite situații de gol pe care chiar ei și le creaseră. La fluierul final al arbitrului, uruguayenii s-au îmbrățișat, dovadă că erau mulțumiți de rezultat.

Cinci zile mai tîrziu am învins MEXIC CU 2—0. **Paine** *și* **Peters** *îi înlocuiseră pe Connelly și Ball.* **Bobby Charlton** *marcă un gol de toată frumusețea, după ce parcursese cu mingea la picior întreaga jumătate de teren adversă, driblînd apărarea și trăgînd fulgerător cu dreptul, atunci cînd nimeni nu se aștepta, de la vreo 20 de metri. În repriza a doua,* **Roger Hunt** *marcă imediat după ce un șut formidabil tras de Jimmy Greaves fusese deviat în corner de portarul Calderon.*

Din nou, nici o senzație de victorie, cu atît mai puțin de triumf. O serie de ziariști sportivi își puneau în mod serios problema dacă vom reuși să ne calificăm. În schimb noi, echipa, refuzam să acceptăm acest pesimism, considerîndu-l deplasat. Criticii și cronicarii fac aprecieri. Jucătorii și antrenorii fac planuri practice.

Pînă acum am jucat împotriva a două echipe care erau hotărîte să se apere cu orice preț. Împotriva FRANȚEI am jucat ceva mai deschis. **Roger Hunt** *marcă două goluri făcîndu-ne să cîștigăm cu 2—1. 92.500 de spectatori care au urmărit acest joc ne-au încurajat frenetic, uitînd complect de apatia obișnuită care domnește în mod normal pe Wembley, chiar cînd joacă echipa națională. Învingînd Franța, ne-am calificat în sferturile de finală.*

(Va urma)

Traducere de RADU HERBAY